

Куценко С. В., кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри
хореографії та художньої культури
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ ЯК АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ЙОГО ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Серед найбільш значних сфер діяльності суспільства принципово важливий характер має проблема підготовки кваліфікованих педагогічних кадрів, які повинні не тільки передавати знання, а й забезпечувати творче зростання представників наступних поколінь. Саме підготовка вчителя з високим рівнем творчого потенціалу відповідає потребам суспільного прогресу і є основним завданням системи вищої освіти ХХІ століття.

Процес формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії, сутнісними ознаками якого є здійснення навчального та виховного процесу на засадах сприятливих умов для успішного розвитку творчих можливостей студента-хореографа, вимагає глибокого розуміння педагогами необхідності побудови нової педагогічної системи на основі принципів індивідуального підходу у навчанні студентів-хореографів.

Індивідуальний підхід в освіті, активно досліджуваний за останні роки, передбачає на меті навчання і розвиток особистості майбутнього вчителя як суб'єкта пізнання (Г. Балл, В. Володько, С. Гончаренко, В. Єремєєва, В. Кремень, В. Крутецький, Н. Кузьміна, В. Кузьменко, Г. Кумаріна, В. Онищук, О. Пехота, І. Підласий, Л. Смалько, О. Шпак, Л. Ярошенко та ін.). Психологічне вирішення цієї проблеми пов'язане з пізнанням і розкриттям його індивідуальності, творчого потенціалу в навчально-професійній діяльності (О. Асмолов, Л. Виготський, Б. Вяткін, Г. Костюк, Л. Лузіна, С. Максименко, Л. Мільто, Ю. Орлов, В. Рибалка, С. Рубінштейн, П. Турянський, І. Якиманська та ін.).

Таким чином, діяльність студентів-хореографів вищих навчальних закладів є складним процесом підготовки до самостійної праці, розвитку і формування, не тільки необхідних знань, навичок і умінь, але різних властивостей їх творчої індивідуальності. При цьому відбуваються зміни у процесі самого навчання, у зв'язку з цим становить інтерес виявлення взаємозв'язків навчальної діяльності та її індивідуалізації.

Метою статті є характеристика індивідуалізації освітнього процесу у контексті формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії.

Індивідуалізація – це організація навчально-виховного процесу, при якій враховуються індивідуальні відмінності учнів, рівень розвитку їхніх здібностей до навчання [2, с. 142].

У своїх педагогічних працях А. Макаренко приходять до висновку про те, що повинна існувати як загальна програма виховання особистості, так і індивідуальний коректив до неї, відзначаючи, що індивідуальний підхід – це активний, розвивальний, формувальний процес. Реалізація індивідуального підходу немислима без глибокого вивчення цілісної особистості вихованця [4, с. 65]. Саме тому вважаємо, що технологія індивідуалізованого навчання – така організація освітнього процесу, при якій індивідуальний підхід і індивідуальна форма навчання є пріоритетними.

Індивідуалізація освітнього процесу майбутнього вчителя хореографії передбачає побудову індивідуально-творчої моделі навчання у вищому навчальному закладі, в основі якої – формування творчої індивідуальності студента. Індивідуальне навчання передбачає адаптацію змісту, методів і форм навчальної діяльності майбутнього педагога до його індивідуальних особливостей, що провокує успішний результат педагогічної корекції. Основними завданнями індивідуалізації освітнього процесу майбутнього вчителя хореографії є: збереження і розвиток

індивідуальності студента, його потенційних можливостей; сприяння засобами індивідуалізації виконанню навчальних програм кожним студентом, попередження неуспішності; поліпшення навчальної мотивації і розвиток пізнавальних інтересів; формування особистісних якостей: самостійності, працьовитості, творчості.

Суттєвою сходинкою до ефективності процесу формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії є розробка стратегії індивідуалізації освітнього процесу, що зумовлює необхідність у процесі навчання бачити кожну особистість. Цей етап передбачає:

- розробку індивідуальних творчих завдань;
- розробку індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- розробку індивідуальних завдань для самостійної роботи;
- проведення індивідуальних занять;
- підбір індивідуальних технологій навчання;
- індивідуальні консультації;
- підбір індивідуальних методів і форм навчання.

Ми вважаємо, що індивідуалізація процесу навчання майбутнього вчителя хореографії передбачає вибір такої стратегії, яка максимально сприятиме його творчому зростанню. Педагог повинен шукати ті, специфічні для кожного студента, неповторні шляхи реалізації задуманих намірів, які б якісно вплинули на процес професійного становлення та формування творчого потенціалу майбутнього педагога-хореографа. Саме тому, важливого значення також набуває індивідуальний підхід до кожного студента, що дозволяє діагностувати потенційні можливості студентів, найближчі перспективи їх виховання, формування та розвитку.

Індивідуалізація освітнього процесу майбутнього вчителя хореографії потребує від педагога:

– постійного спостереження та вивчення індивідуальних особливостей (фізичних, творчих, інтелектуальних, хореографічних) своїх вихованців;

– уміння діагностувати реальний рівень сформованості таких важливих особистісних якостей, як потреби, мотиви, інтереси, спрямованість особистості, ставлення до життя, праці тощо;

– постійного залучення кожного студента до посильної для нього і все ускладнюючої діяльності, що забезпечуватиме прогресивний розвиток особистості;

– своєчасного вияву і усунення причин, які можуть перешкодити досягненню кінцевої мети, оперативно змінювати тактику виховання і навчання у залежності від певних умов та обставин, що виникають у процесі діяльності;

– умілої організації і оптимального спрямування діяльності в русло, яке забезпечувало б успіх кожного студента.

Таким чином, індивідуалізацію професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів хореографії можна трактувати, як особливу форму організації освітнього процесу, що позитивно сприяє активізації професійного зростання, формування творчої індивідуальності та творчого потенціалу студента-хореографа у професійно-педагогічній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти : Навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти. – К. : ВВП «Компас», 1997. – 64 с.

2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.

3. Єремєєва В. М. Індивідуалізація як перспективний спосіб створення технологічних систем професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя // Професійна педагогічна освіта: системні дослідження : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – С. 210–230.

4. Макаренко А. С. Педагогические сочинения : В 8-ми т. /А. С. Макаренко. – М., 1983. – Т. 3 – 384 с.